

Memo

Onderwerp

Update afname netcongestie, ACM-prioriteringskader en nieuwsbrief
Energieregio Noord-Holland

Datum

3 maart 2026

Aan

Gemeenteraad

Van

College/M.J. Versluis

Doel

Informeren

Beste leden van de raad,

In februari 2025 bent u met een [memo](#) geïnformeerd over het congestiemanagement-onderzoek (CMO) van TenneT en Liander. Op 15 januari heeft TenneT een herijking [gepubliceerd](#) van het CMO. Uit deze nieuwe berekeningen blijkt dat de elektriciteitsvraag minder hard groeit dan eerder verwacht. Tegelijkertijd blijft de situatie rondom netcongestie urgent. De structurele oplossing voor netcongestie en de borging van netveiligheid, is de versterking en uitbreiding van het hoog-en middenspanningsnet in Noord-Holland. De Energieregio Noord-Holland Noord heeft een brede raadsnieuwsbrief opgesteld, die als bijlage toegevoegd is aan dit memo. Deze nieuwsbrief gaat in op netcongestie, opwek van zon- en windenergie, de warmtetransitie, het energiesysteem van de toekomst en de nieuwe Energiewet.

Netcongestie deelnet Noord-Holland Noord

Voor het deelnet Noord-Holland Noord kan de eerder verwachte overbelasting door congestiemanagement worden uitgesteld tot 2030. Dit betekent niet dat er op de korte termijn extra ruimte beschikbaar is op het elektriciteitsnet. De congestie houdt naar verwachting aan tot 2035–2038. De netbeheerders blijven in deze periode vooral inzetten op tijdelijke maatregelen, zoals congestiemanagement, het intensiever benutten van bestaande netten en de voorbereiding van een [flextender](#).

- Eerste verwachte moment overbelasting: uitgesteld tot 2030
- Nieuwe einddatum congestie: 2035 – 2038 (was 2036)

ACM-prioriteringskader

Op 12 december 2025 heeft de Autoriteit Consument & Markt (ACM) een herzien prioriteringskader gepubliceerd. Dit bepaalt welke maatschappelijke functies voorrang krijgen als er sprake is een netcongestie. De meest ingrijpende wijziging is de introductie van 1 integrale wachtrij voor zowel kleinverbruikers (zoals woningen, maatschappelijk vastgoed, laadpalen en mkb-bedrijven) als

grootverbruikers. Tot op heden reserveren netbeheerders nog standaard netcapaciteit voor kleinverbruikers, zodat woningbouw en mkb-projecten niet hoeven te wachten op een aansluiting. De ACM heeft geconcludeerd dat deze werkwijze van reserveren geen recht doet aan het prioriteringskader. Daarom stopt het automatisch reserveren van capaciteit voor kleinverbruik per 1 juli 2026. Vanaf dat moment wordt transportcapaciteit toegewezen op basis van maatschappelijke prioriteit – ongeacht of het om klein- of grootverbruik gaat. Dit betekent concreet:

- In de loop van het eerste kwartaal 2026 krijgen provincie en gemeenten een uitzondering voor het aanvragen van toekomstige projecten voor woningbouw en onderwijshuisvesting. Het is voor hen mogelijk om vroeger een aanvraag te doen en daarmee eerder kans te hebben op transportcapaciteit. De ministeries van Klimaat en Groene Groei (KGG) en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening werken samen met Netbeheer Nederland (NBNL), ACM, Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Interprovinciaal Overleg (IPO) uit hoe dit vorm krijgt. In deze nieuwe werkwijze wordt de voorrangstatus van woningbouw geborgd.
- Vanaf 1 juli 2026 komen ook kleinverbruikers op een wachtlijst in gebieden met congestie. Kleinverbruikers hebben op een aantal plekken al te maken met langere wachttijden, maar kregen nog wel transportcapaciteit toegewezen. Kleinverbruikers kwamen daardoor eerder niet op een wachtlijst. Vanaf 1 juli 2026 gaat deze werkwijze veranderen volgens de regels van de ACM. Vanaf die datum komen kleinverbruikers die niet onder het prioriteringskader vallen op een wachtlijst in gebieden waar al congestie is, samen met grootverbruikers. Dit geldt bijvoorbeeld voor MKB-bedrijven en publieke laadpalen. Klanten met maatschappelijke prioriteit – zowel groot- als kleinverbruikers – krijgen vanaf 1 juli 2026 stapsgewijs capaciteit toegekend, zolang er capaciteit beschikbaar is. Dit verschilt per gebied en hangt af van de lokale netsituatie. De berekeningen hiervoor vinden de komende maanden plaats.
- Vanaf 1 januari 2027 reserveren netbeheerders alleen nog een beperkte hoeveelheid capaciteit om onvoorziene omstandigheden op te vangen. Hoe deze reservering precies wordt vormgegeven, is nog onderwerp van gesprek. Het ministerie van KGG, ACM, IPO, VNG en netbeheerders geven hierover snel duidelijkheid. Tot die tijd verandert er niets aan het proces.

Het college houdt de mogelijkheid voor het eerder aanvragen van netcapaciteit voor woningbouw- en onderwijshuisvestingsprojecten scherp in de gaten.

Bijlagen

1. Raadsnieuwsbrief Energieregio Noord-Holland januari 2026